

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Conversatione Apostolica - A Curatoribus Animarum piè & fructuosè instituenda ; Complectens varios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè aegras & captivas ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

§. 12. Quid circa instructionem devotarum Personarum observandum sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49274)

cationis, & perfectiorem illius executionem proderit, vestigi-
 gulas quasdam & axiomata illi suggererit, juxta quæ in aliis
 vitæ Religiosæ decursu sese dirigere & stabilire possit. (vens
 lia v. g. esse possunt: Si quis non renunciat omnibus, nostri
 possidet, non potest meus esse discipulus. Tantum profici-
 quantum tibi vim intuleris. Tantum ad virtutem adjuvane
 quantum ex voluptate detraxeris. Prima virtus Monachum
 est, hominum judicia contemnere. Sicut abundantia bene-
 nes Christi in nobis, ita & per Christum abundat confusio
 nostra. Nemo mittens manum ad aratrum, & respiciens non
 aptus est regno Dei. 5. Eundem ob finem poterit etiam
 etiam libellus aliquis spiritualis de bono Religionis vel
 tus Ecclesiastici tractans ad legendum offerri, maxime quan-
 ronymus Platus, aut Lucas Pinellus de perfectione Religio-
 Plura pro hac instructione reperiri possunt in libello, sape
 Methodus practica certi vitæ Status deligendi inscribitur
 ubi omnia, quæ ad hanc materiam pertinent, clarè, me-
 dicè, & solidè pertractantur.

§. IX.

Quid circa Instructionem devotarum Personarum observandum sit.

I. Per has Personas illæ præcipuè intelliguntur, quæ quocun-
 que statu constitutæ, non contentæ sunt, sed & Ecclesiæ præcepta servare, sed insuper etiam ad perfectionem
 Christianam suo statui convenientem aspirant, & idcirco quia Dei se
 servitio impensius devovent, devotæ meritò cupantur. In quibus
 sanè dirigendis major, quàm in alijs, prudentia, dexteritasque
 requiritur; quæ quidem sequentibus ferè præceptis & industriis
 consistere videntur.
II. Inprimis ante omnia efficere conetur, ut bene intelligant,
 in quo vera devotio consistat; nam, ut bene S. Franciscus Salesius p. 1.
 introd. advertit, permulti actionibus operibus quibusdam
 externis ad sanctam devotionem constantibus se induunt,
 & palliant, & credunt homines devotos & spirituales
 esse, cum à parte rei revera non simulacra quædam & inania
 phantasmata devotionis sunt, ut milites Saulis Davidem
 in lecto se deprehensuros spectabant; sed illius loco statuam
 duntaxat vestibus Davidem

erit, vestitam repererunt. Vera itaque vivaque devotio nihil aliud est, quam amor, non quidem qualiscunque, sed fervens & accensus; nam in quantum amor divinus animam nostram cohonestat, & ornat, gratia dicitur, divinæque majestati acceptos nos reddit; in quantum verò vires ad benefaciendum nobis confert, vocatur charitas: verum cum jam ad eum perfectionis gradum pertingit, ut nos non solum benefacere, sed etiam sollicitè, diligenter, frequenter, promptèque Operari faciat, tum demum devotionis appellatur nomine. Quod ipsum S. Salesius apta similitudine declarat, dum ait, eandem ferè diversitatem inter homines reperiri, quæ inter aves cernitur; sicut enim inter aves aliqua nunquam subvolant, ut Struthiones: aliæ nonnisi graviter, & demissè, & rarissimè, ut gallinæ & anseres; aliæ denique saepe, celeriter, & sublimè evolant, ut Aquilæ, Columbæ, Hirundines; ita & inter homines aliqui reperiuntur, qui nunquam ad Deum subvolant, sed omnis eorum libratio & studium in terra, circa terram, & propter terram suscipitur, ut peccatores faciunt: alij per opera sua quidem interdum ad DEVM subvolant, sed graviter, & tardè, & tales sunt probi homines, qui nondum ad veram devotionem pervenerunt, Alij denique frequenter & expeditè ad Deum evolant, quales sunt ij, qui veræ devotionis donum à DEO sunt consecuti. Ex quibus omnibus colligitur, devotionem nihil aliud esse, quam agilitatem quandam & vivacitatem spiritualem, & id cuius adminiculo charitas suas in nobis actiones, aut potius nos per illam, promptè, affectuosèque exequitur, & operatur, Unde meritò hæc devotio à Patribus spiritualibus sacrarum spirituale vocatur; ut enim saccharum immaruros fructus dulcorat, maturorum verè cruditatem & malignitatem corrigit; sic devotio à mortificationibus amaritiam, & à consolationibus damna auferit; in hyeme ignis vicem supplet, in æstate roris; novit abundare, & penuriam pati: facit, ut æquè profit honor & contemptus; voluptatem simul ac dolorem pari vultu accipit, & mirabili nos suavitate & gaudio replet.

III. Hæc devotionis naturâ in genere cognita allaboret, ut etiam, quid in specie ad eandem requiratur, cognosce-

re, & implere studeant. Qua in re facem iterum S. Fructus Salesius præferet, qui in p. 3. Reg. c. 4. §. 5. duos alios gradus hujus devotionis, quorum prior in eo consistit, ut præcepta Dei & Ecclesiæ, quæ cuivis Christiano communia sunt, cum omni sollicitudine observentur; sine his enim nullum votio speranda est. Posterior gradus est, ut præter præcepta illa omnibus communia, particulares etiam status, votorum, &que suæ obligationes accuratè ac promptè quisque impleret; quod si facere omittat, etsi mortuos in vitam rediret (inquit rectè S. Salesius) expers devotionis est, in gratiæ Dei, & in statu, periculòque certæ damnationis, cum mori contingat.

IV. Ut hos gradus tantò perfectiùs assequantur, hortor illos, ut devotionem velut scalam à Jacobo Patriarcha conspectam, per quam Angeli ascendebant ad Deum in eadem scalam subsistentem, & ab eodem iterum in terram descendebant, sibi imaginetur, indèque discat, sibi quoque actibus suis ita distribuendas esse, ut per easdem modò ad Deum ascendat (certa videlicet Orationis, Missæ audiendæ, Confessionis excutiendæ, Læctioni spirituali &c. tempora constitudo) modò iterum ad terram descendat, nempe per necessitatem corporalem per refectorem, relaxationem, somnum, serviendo, vel proximo per varia opera charitatis juxta rationem suam inserviendo. Atque in hac distributione, utrumque quotidianorum accurata, & hilari transactione suam perfectionem sitam esse existimet, nam ut sapienter illuminatissimus quidam Asceta dixit: *Summa Religio (imò & cuivis Christiani) perfectio est, communia quæ Religionis (aut alterius status) opera perfectè obire.*

V. Præterea illos hortetur, ut, si veram devotionem servare velint, omne id studiosè, fortiterque eliminent, quod eidem obstaculo esse potest, qualia præcipuè sunt animi vitas & inconstantia, quæ non rarò in causa est, ut, quæ bene prudentèrque proposita sunt, executioni non mandentur, mutantur, & alia atque alia eo prætextu, quasi meliora appareant, suscipiantur; vel tam multa, tamque diversa arripiantur, quæ simul consistere non possunt; ex quo fit, ut pleni duntaxat bonorum desideriorum semper existant tandem, cum omnes ad perfectionem tendendi vias aut

iosè rimantur, aut temerè ingredi parant, multis prægravati desiderijs & propositis tum difficilibus, tum permolestis, vel succumbant penitus, vel plurimum retardentur; illa enim animum nostrum perplexum admodum, inquietumque efficiunt, ut bene cceptum opus aut propter occurrentes difficultates, aut propter multitudinem curarum imperfectum, aut penitus infectum relinquatur.

VI. Denique & illud ejusmodi devotæ Personæ admonendæ sunt, ut rectè iterum S. Franciscus Salesius insinuat p. 3. reg. c. 7. §. 4. ut sancta cum libertate in suis exercitiis devotionis procedant, ita ut neque ad sensibilia solatiola, neque ad similia pietatis opera adeò affixi sint, ut, si vel infirmitate, vel casu improvise, vel honestis, legitimisque de causis, vel Proximo indulgendi, serviendique studio ab ijs avocentur, & impediuntur, mox inquietudine, animique morositate, & impatientiâ conturbentur, sed in continua mentis tranquillitate perseverent, consuetamque illis charitatem, suavitatemque exhibeant, qui ab exercitijs omissis impediverunt; nam neque sensibiles nimium in suis actionibus, nec molles nimis in propositis eos esse convenit, eò quòd hæc vitia inquietudinem & anxietates conscientiæ inducant, superstitionisque periculo exponant. Satis ergo illis sit, arborem devotionis & bonæ voluntatis, actis profundè radicibus firmiter consistere, nec curandum magnopere, si à ventis aut folia, aut fructus, aut rami etiam agitentur, altè radicato & inconcusso, & firmiter consistente arboris trunco. Unde rectè pius Asceta l. 3. c. 16. *devotus homo, inquit, ubique secum fert Consolatorem suum IESUM, & dicit ad eum: Adesto mihi, Domine IESU, in omni loco & tempore, Hac mihi sit consolatio, libenter velle carere omni humano solatio. Et si tua defuerit consolatio, sit mihi tua voluntas & justa probatio pro summo solatio; non enim in perpetuum irasceris, neque in aeternum comminaberis.*

§. X.

Quid circa Instructionem Juventutis &
Pueritiæ observandum sit.

I. Hæc instructio, si ulla alia, cordi vel maximè debet esse Operario Apostolico, cum experienciâ quotidianâ

cen-